

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 3. februārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss,
kolēģijas sēdē izskatījusi SIA [..] pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 10/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par valsts noslēpumu” 17. panta piektās daļas pirmo teikumu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: “Tiesas nolēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pasludināšanas brīdī.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Administratīvā apgabaltiesa ar [datums] spriedumu noraidīja pieteikuma iesniedzējas pieteikumu par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanu. Saskaņā ar apstrīdēto normu, minētais spriedums nav pārsūdzams. Pieteikuma iesniedzēja

uzskata, ka apstrīdētā norma aizskar tai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz tiesas nolēmuma pārsūdzību.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

4. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Administratīvās apgabaltiesas spriedums, ar kuru noraidīts pieteikuma iesniedzēja pieteikums par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanu nav pārsūdzams. Tādējādi attiecībā uz šāda nolēmuma pārsūdzību pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otro teikumu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža, ja personai nav iespēju tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no [datums], kad stājās spēkā Administratīvās apgabaltiesas spriedums. Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmās daļas otrais teikums noteic, ka procesuālo termiņu skaitīšanai piemērojami Civilprocesa likuma noteikumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 48. panta otrajai daļai, ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, par termiņa pēdējo dienu skaitāma nākamā darba diena. Termiņa konstitucionālās sūdzības iesniegšanai pēdējā diena ir 2026. gada 18. janvāris (svētdiena). Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2026. gada 19. janvārī (pirmdienā). Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Satversmes tiesa ir norādījusi, ka likumdevējs, ievērojot savas rīcības brīvības robežas, kas izriet no Latvijas tiesību sistēmas un valstij saistošiem starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, var noteikt tādas lietu kategorijas, kurās tiesas nolēmumi nav pārsūdzami. Satversmes 92. panta pirmais teikums neparedz valstij pienākumu visās lietu kategorijās noteikt personai tiesības uz pārsūdzību augstākas instances tiesā, ja zemākās instances tiesā ir bijis nodrošināts pienācīgs tiesas process. Lai noskaidrotu, vai apstrīdētā norma atbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, Satversmes tiesa pārbauda: 1) kāds ir likumdevēja mērķis konkrētā tiesas procesa regulēšanā un kāds ir šā procesa raksturs; 2) vai personai konkrētajā tiesas procesā tiek nodrošināts taisnīgs tiesas process (*sk. sal. Satversmes tiesas 2025. gada 16. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2021-44-01 16.2. punktu*). Tādējādi valstij ir pienākums nodrošināt tiesības uz pārsūdzību augstākas instances tiesā, ja šādas tiesības izriet no konkrētā tiesas procesa rakstura vai, ja konkrētajā tiesas procesā personai netiek nodrošināts taisnīgs tiesas process.

Tiesību normu piemērošanas tiesiskuma kontrole neietilpst Satversmes tiesas kompetencē (*sk. Satversmes tiesas 2025. gada 16. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2021-44-01 18.1.1. punktu*). Tāpēc pieteikuma iesniedzējas apsvērumiem par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam ir jābūt vēršamiem uz trūkumiem tiesiskajā regulējumā, nevis konkrētajā tiesību piemērošanas procesā.

Pieteikumā norādīti vairāki apsvērumi par to, kādēļ tiesas sprieduma pārsūdzība procesā par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanu būtu lietderīga. Tomēr pieteikumā nav ietverti juridiski argumenti tam, kādēļ likumdevējam ir pienākums procesā par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanu noteikt tiesības uz pārsūdzību augstākas instances tiesā. Proti, pieteikuma iesniedzēja nav norādījusi apsvērumus par to, ka tiesības uz pārsūdzību augstākas instances tiesā izriet no tiesas procesa par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanu rakstura vai arī tiesiskais regulējums, kas regulē tiesas procesu par industriālās drošības sertifikāta izsniegšanu, nenodrošina taisnīgu tiesas procesu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc SIA [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 10/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina